

Kristīne Bumbiere
Jelgavas Spīdolas Valsts ģimnāzija
12.v klase
Pedagogs: Gunita Smiltāne

100. pants Satversmes simtgadē: kā vārda brīvība un pašizpaušme padara mani laimīgu un Latviju stipru?

Kas mani dara laimīgu? Kas raksturo to, pēc kā visi tiecas? Kas īsti ir laime? Pēc definīcijas - emocionāls stāvoklis, ko izraisa saskaņa starp cilvēka vēlēšanos, mērķiem un īstenību.¹ Ikkatram ir mērķi, ko vēlētos sasniegt, kas iespējami tikai tad, ja var pašizpausties, nebaidīties. Viens no priekšnoteikumiem, lai būtu laimīgs, ir brīvība.

Latvietis ir laimīgs arī dziedot, jo ir dziesmas, kas iet cauri laikam un spēj saistīt vairākas paaudzes. Mūzika ir vienotas, stipras tautas veidotāja. Atceros, kā, maza esot, iepazinu tautasdziesmas un dziedātprieku pie krustmātes un kā tēta brālis pēc nopietna “Velc, pelīte” 1. pantiņa dziedājuma noslēdza to ar “bet man no pelēm bail!”, par ko biju sajūsmā. Šodien piedalos korī un dziedu no visas sirds. Sevišķi savīļojumu izjūtu J. Vītola “Gaismas pilī”, un asaras sariesas dzirdot Ievu Akurateri izpildām dziesmu “Manai tautai”. Abām dziesmām ir izteikti spilgta aura, ko izjust var tikai tās izdzīvojot – domās vai dziedot sekojot līdz katram vārdam. Tikai piesīrot nozīmi ikkatram vārdam ir iespējams atklāt dziesmas patieso būtību.

Angļu filozofs Džons Stjuarts Mills ir teicis, ka “patiesības atklāšana ir iespējama tikai dažādu, tai skaitā nepatiesu, ideju publiskošanas un diskusiju rezultātā.”² Sarunājoties mēģinu parādīt savam brālim jēgu, nozīmi, kāpēc ir svarīgi ne tikai kārtot ieskautes, bet arī ikdienā mācīties. Meklēju un klausījos kandidātu diskusijas, lai izlemtu, par ko balsot savās pirmajās pašvaldību vēlēšanās 2021. gada 5. jūnijā, vai atbalstīt infrastruktūras attīstību vai pabalstu palielināšanu. Pēc diskusijām vienmēr rodas atziņas. Es no tām veidoju savu apkārtni, savu Latviju.

Arī klusēšana var būt vārda brīvība³, taču atšķirībā no laika, kad to vajadzēja darīt, lai izdzīvotu, šodien varu izvēlēties klusēt. Klausos, iedziļinos viedokļos un faktos, līdz saprotu savu nostāju un izvēlos, vai izteikt viedokli. Ja viedokļi ir atšķirīgi, klusējot varu izrādīt cieņu, sapratni, līdzcietību. Klusēšanu uzskatu par iespēju veidot daudzpusīgāku pasaules redzējumu, sadzirdēt to, ko, ja runātu pati, nesadzirdētu. Kā uzņēmējs Mārtiņš Vaivars Satori.lv diskusijā sacīja, ka “vienmēr jāpatur prātā, ka pasaule ir neiedomājami sarežģīta un, ļoti iespējams, ka tu par kaut ko kļūdieš,”⁴ tāpēc vēl jo svarīgāk ir uz klausīt un apdomāt pirms rīkoties.

Man vārda brīvība dod daudz iespēju un daudz izvēlu. Varu dziedāt, runāt vai klusēt, ieklausīties. Tā ir iespēja kļūt un būt laimīgai gan man, gan līdzcilvēkiem. Jo vairāk laimīgu cilvēku valstij, jo stiprāka tā top.

---

¹ Spektors A. Tēzauris.lv, tiešsaiste: <https://tezauris.lv/laime> [skatīts 20.11.2021.]

² Kučs A. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. 100., tiešsaiste: <http://blogi.lu.lv/tzpi/files/2016/10/100pants.pdf> [skatīts 21.11.2021.]

³ Turpat.

⁴ Vaivars M. Satori.lv, tiešsaiste: <https://satori.lv/article/vai-tiesam-diskriminacija-nav-viedoklis-diskusija-par-varda-brivibas-robezam> [skatīts 21.11.2021.]

Izmantoto informācijas avotu saraksts

1. Kučs A. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. 100., tiešsaiste: <http://blogi.lu.lv/tzpi/files/2016/10/100pants.pdf> [skatīts 21.11.2021.]
2. Spektors A. Tēzauris.lv, tiešsaiste: <https://tezaurs.lv/laipe> [skatīts 20.11.2021.]
3. Vaivars M. Satori.lv, tiešsaiste: <https://satori.lv/article/vai-tiesam-diskriminacija-nav-viedoklis-diskusija-par-varda-brivibas-robezam> [skatīts 21.11.2021.]